

Mark- och miljödomstolen vid
Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 Vänersborg

Skrivelse
2020-03-24
Sida 1 (2)

**Gemensam
ledningsförvaltning
Administration**

**Kommunjurist
Helena Göransson**

Telefon
0141-22 50 15

Mobiltelefon

Telefax
0141-577 14

e-postadress
helena.goransson@motala.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R5

INKOM: 2020-03-25
MÅLNR: M 669-20
AKTBIL: 33

Diarienummer 20/KS 0027

Komplettering av Motala kommuns överklagande, mål nr M 669-20 R5

Klagande Motala kommun genom kommunstyrelsen, 591 86 Motala

Motpart Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Överklagat beslut Länsstyrelsens beslut 2020-01-10 dnr 531-45588-2018 och 531-45789-2018 angående dispens för och tillstånd till markavvattning inom Karlsborgs flygplats på fastigheten Karlsborgs flygfält 1:1 i Karlsborgs kommun

Motala kommun har överklagat rubricerat beslut och medgetts anstånd till den 31 mars 2020 med angivande av yrkande och grunder. Komplettering inges härmed enligt nedan.

Yrkande

Motala kommun yrkar att länsstyrelsens beslut upphävs.

Grunder

Länsstyrelsens godkännande av miljöbedömningen

Motala kommun ifrågasätter bedömningen i MKB med hänvisning till Vätterns höga värden, flygplatsens dokumenterat stora påverkan vad gäller utsläpp av PFAS och de stora konsekvenserna i form av risken för att försämra möjligheterna att uppnå beslutad miljö kvalitetsnorm för Vättern.

En fördjupad riskbedömning behöver genomföras som underlag för beslut.

Höga värden

Vättern och vattenkvaliteten i Vättern har dokumenterat höga värden. Vättern är den primära vattentäkten för i Motala kommun och försörjer Motala tätort samt kringliggande tätorter med dricksvatten. Sjön är vattentäkt för totalt ca 250 000 personer och potentiell vattentäkt för fler. Vättern är även ett riksintresse för natur och friluftsliv där fritidsfiske är en viktig del av upplevelsen. Sjön är också ett riksintresse för yrkesfiske.

Vättern ingår i det europeiska nätverket av ekologiskt värdefulla områden, Na2000.

Stor påverkan från Karlsborgs flygplats

Karlsborgs flygplats utgör en källa till PFAS till Vättern. Enligt verksamhetsutövarens beräkningar tillförs årligen 200 – 400 g PFAS till Bottensjön via Kärnebäcken med vidare spridning till Vättern. Enligt Vätternvårdsförbundets mätningar i ett 15-tal av Vätterns större tillflöden är halterna i Kärnebäcken 200 gånger högre än medelvärdet i de övriga tillflödena. Verksamhetens påverkan på Vättern och dess värden kan därför anses stor. Påverkan är bestående då PFAS är svårt att bryta ner i naturen och därmed ansamlas i levande organismer. Genom dränering av förorenade områden finns risk för ökad transport av PFAS till Vättern med höjda halter i biota som effekt.

Riksintresse för yrkesfiske påverkas direkt negativt av de begränsningar för intag av fisk från Vättern som Livsmedelsverkets råd medför kopplat till förhöjda halter av miljögifter.

Risk för stora negativa konsekvenser

Höga värden i kombination med en stor och bestående negativ påverkan medför en uppenbar risk för stora negativa konsekvenser för Vättern. Det finns även en risk för negativa kumulativa effekter då höga halter av PFAS har uppmätts både i ytvatten och biota. Beslutad miljö kvalitetsnorm för Vättern är att god kemisk status ska uppnås med undantag för Hg, PBDE samt TBT senast år 2027. För PFOS är MKN 0,65 ng/l i ytvatten (årsmedelvärde) och 9,1 µg/kg våtvikt i biota. Båda gränsvärdena överskrider i ytvatten i Vätterns utsjö och i alla undersökta fiskarter och flera glacialrelikter. Att öka utsläppen av PFAS/PFOS kommer att medföra risk för att beslutad MKN inte kan uppnås och bryter därmed mot det s.k. ”icke-försämringsdirektivet” (5 kap. 4 § MB).

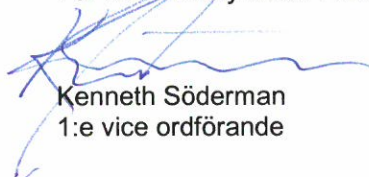
Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får inte en myndighet tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras om den ger upphov till en ökad förorening eller störning som äventyrar möjligheten att uppnå beslutad MKN.

Försiktighetsprincipen ska tillämpas

En hög skyddsnivå i bedömningen bör eftersträvas med hänsyn till den s.k. försiktighetsprincipen (2 kap. 3 § miljöbalken). Detta innebär att de nya gränsvärden för PFAS och PFOS i dricksvatten som är under framtagande bör tillämpas i prövningen av ansökan. Det finns idag inga juridiskt bindande gränsvärden för PFAS i dricksvatten men enligt Livsmedelsverkets rekommendationer bör inte PFAS förekomma i dricksvatten. Livsmedelsverkets s.k. åtgärdsgränser kommer att revideras när Efsas nya riskbedömningar av PFOS, PFOA och ytterligare PFAS är fastställda.

Det är angeläget att åtgärder snarast vidtas för att åtgärda den nuvarande situationen vid Karlsborgs flygplats för att förhindra vidare spridning av PFAS till Vättern. En ansökan om åtgärder bör dock omfatta hela flygplatsområdet och ta alla PFAS-föreningar i beaktande. En färdigdimensionerad reningsanläggning utformad enligt BAT-principen (Best Available Technology) bör också finnas på plats från byggstart.

För kommunstyrelsen i Motala kommun

Kenneth Söderman
1:e vice ordförande

Peter Ingesson
Kommundirektör